

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Roman Trzaskowski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 9 stycznia 2026 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 18 lipca 2023 r., I ACa 273/22,
w sprawie z powództwa J.K. i K.K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej apelację
pozwanego i rozstrzygającej o kosztach i w tym zakresie:**

- znosi postępowanie przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu
począwszy od dnia 26 kwietnia 2023 r.;**
- przekazuje sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania
i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Grzegorz Misiurek
(M.M.)

Karol Weitz

Roman Trzaskowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2021 r., w sprawie z powództwa J.K. i K.K. przeciwko Bank S.A. w W., Sąd Okręgowy w Poznaniu ustalił, że umowa kredytu mieszkaniowego nr [...] zawarta w dniu 2 lutego 2009 r. przez powodów z poprzednikiem prawnym pozwanego jest nieważna (punkt 1), zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie 482 528,81 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie (punkt 2), w pozostałej części powództwo oddalił (punkt 3) oraz orzekł o kosztach postępowania (punkt 4).

W następstwie apelacji pozwanego, wyrokiem z dnia 18 lipca 2023 r., Sąd Apelacyjny w Poznaniu uwzględnił podniesiony przez pozwanego zarzut zatrzymania, w wyniku czego zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 (drugim) w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 482 528,81 zł z bliżej oznaczonymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za równoczesną zapłatą albo zabezpieczeniem przez powodów zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 482 528,81 zł, a w pozostałej części powództwo o zapłatę oddalił (punkt Ia). Ponadto zmienił zawarte w punkcie 4 (czwartym) zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania (punkt Ib). W pozostałej części oddalił apelację (punkt II) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (punkt III).

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie art. 367 § 3 k.p.c. w związku z art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.; dalej - „ustawa o COVID-19”) skutkujące nieważnością postępowania przed Sądem drugiej instancji, a ponadto naruszenie art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.; art. 385¹ § 1 i 2 k.c.; art. 385¹ § 2 k.c. w związku z 65 k.c.; art. 385¹ § 1 i art. 385² k.c. w związku z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE L 1993, Nr 95, s. 29); art. 69 ust. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 1997 Nr 140, poz. 939) oraz art. 65 k.c. i art. 358 § 2 k.c., wszystkich w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13; art. 455 k.c. w związku

z art. 481 k.c. także w związku z art. 496 k.c. i z art. 497 k.c.; art. 189 k.p.c. oraz art. 496 w związku z art. 497 k.c. Wniósł w pierwszej kolejności o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i zniesienie postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w zakresie objętym nieważnością postępowania oraz o przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, zgłosił również wnioski ewentualne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok został wydany w składzie jednoosobowym ukształtowanym stosownie do art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o COVID-19 w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090). Zgodnie z tym przepisem w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023, nr 10, poz. 104), mającej moc zasady prawnej, przyjęto, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15 zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy o COVID-19 ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Zastrzeżono jednocześnie, że przyjęta w uchwale wykładnia obowiązuje od dnia jej podjęcia.

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok został wydany w dniu 18 lipca 2023 r., a zatem po podjęciu powyższej uchwały. Wyrażona w niej zasada prawna, którą Sąd Najwyższy pozostaje związany, znajduje zastosowanie do oceny prawidłowości ukształtowania składu rozpoznającego apelację pozwanego, a nieprawidłowe

ukształtowanie tego składu skutkuje w okolicznościach sprawy nieważnością postępowania zgodnie z art. 379 pkt 4 k.p.c.

Zasadność zarzutu nieważności postępowania apelacyjnego czyni zbędnym odniesienie się przez Sąd Najwyższy do pozostałych zarzutów kasacyjnych.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Grzegorz Misiurek

Karol Weitz

Roman Trzaskowski

(K.L.)

[SOP]